

L'acollida i la inclusió dels refugiats: reptes i oportunitats polítiques, socials i econòmiques

Simposi Internacional

Barcelona, 14 de juny del 2017, 9h-13.30h

Lloc: Universitat Pompeu Fabra
Edifici Roger de Llúria (campus de la Ciutadella)
Carrer Ramon Trias Fargas, 25-27, Barcelona

Aula: Sala de graus Albert Calsamiglia

Aquesta trobada pretén abordar un dels majors desafiaments que té actualment l'agenda global: la qüestió dels refugiats i de la migració forçada. Prendre nota dels reptes polítics que es plantegen una vegada els refugiats han arribat, i com es planteja la inclusió econòmica i social dels refugiats i de les seves famílies dins la nostra societat, constitueixen les dimensions bàsiques dels debats que volem promoure.

Per emmarcar aquestes discussions seguirem una metodologia comparativa tenint en compte les experiències i les pràctiques d'altres països, perquè creiem que aquesta és la millor manera d'abordar la definició dels nostres propis enfocaments. Donada la nostra realitat social, econòmica, cultural i política, convidem els conferenciant i participants a debatre dimensions teòriques i conceptuals, pràctiques socials, polítiques públiques i polítiques pròpiament dites.

L'acolliment dels refugiats i la seguretat humana es troben en el nucli del sistema de protecció internacional. La seva incorporació econòmica i social és fonamental per al benestar dels migrants forçats que no poden tornar als seus països d'origen o que estan a l'espera de fer-ho quan se'n normalitzi la situació política i social. També és fonamental per a la salut social, política i econòmica de les societats d'acollida, i per a la viabilitat del sistema de protecció internacional mateix, que depèn de la cooperació dels governs, de la societat civil i dels ciutadans.

El estudi comparatiu realitzats fins al moment mostren que hi ha una manca d'evidència sobre les opcions polítiques i la seva eficàcia en matèria d'inclusió, en particular pel que fa als resultats a llarg termini. Aquest simposi internacional vol fomentar l'intercanvi d'experiències, enfocaments polítics i "filosofies públiques" entre els responsables polítics i gestors que han de decidir i implementar les polítiques i els experts acadèmics.

Aquest simposi està organitzat pel GRITIM-UPF i el Consell de Diplomàcia Pública de Catalunya, amb la col·laboració de la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya, i compta amb el suport del Rectorat de la Universitat Pompeu Fabra. L'objectiu és aplegar un grup de representants clau, provinents de diferents institucions, administracions, organitzacions socials, la política i del món acadèmic, tots ells implicats en la fase d'acollida i inclusió dels migrants forçats. La trobada comptarà amb participants provinents del Canadà, Portugal i Suècia, països que des de fa temps estan implicats en polítiques actives en aquest camp i que compartiran les seves experiències, les seves bones pràctiques i els interrogants que els interpel·len.

El simposi compartirà enfocaments polítics i reptes econòmics i socials per tal d'oferir recomanacions per al disseny i la implementació de polítiques i estratègies que permetin millorar la situació dels refugiats a Catalunya. Com a resultat de la trobada, el GRITIM-UPF elaborarà un informe que

recollirà les recomanacions concretes als decisors, els gestors i les organitzacions que participen en el disseny i la gestió de les polítiques públiques a Catalunya.

Els temes clau que voldríem abordar són els següents:

- Com es pot mobilitzar la ciutadania en general, i els sectors econòmics, culturals i socials en particular, perquè treballin amb una lògica col·laborativa?
- Quines són les condicions que s'han de donar per poder aprofitar les oportunitats econòmiques i socials que ofereixen els refugiats a les societats d'acollida (condicions institucionals, condicions de recursos, condicions legals, etc.)?
- Com es planteja la participació de la societat civil i de tots els nivells de l'administració en el procés d'acollida i d'inclusió dels refugiats en la nostra societat, i com pot articular-se a diferents nivells de govern?
- Com es pot gestionar l'opinió pública i els potencials prejudicis que se'n poden derivar envers els refugiats i com es pot articular una narrativa política i uns discursos socials proactius?

El format del simposi es dividirà en dues sessions temàtiques, una de caràcter més institucional i polític, i una altra de caràcter més pràctic, acadèmic i conceptual. Les sessions s'obriran amb la introducció d'un moderador i la intervenció inicial, d'uns vint minuts, de cada ponent. Al final de totes les intervencions s'obrirà un torn obert de paraules.

Llengua de comunicació: anglès (hi haurà servei de traducció simultània al català)

L'assistència a l'acte és restringit i s'emetrà via internet

Xarxes socials: #Refugees #RefugeesCAT

 [@Gritimupf](https://twitter.com/Gritimupf)
 [@ThIsCatalonia](https://twitter.com/ThIsCatalonia)
 [@UPFBarcelona](https://twitter.com/UPFBarcelona)
 [@aferssocialscat](https://twitter.com/aferssocialscat)

Programa

9h-9.30h **Benvinguda**

- **Rector Mgfc. Jaume Casals**, rector de la Universitat Pompeu Fabra
- **Sr. Albert Royo**, secretari general del Consell de Diplomàcia Pública de Catalunya
- **Sra. Maria Badia**, secretaria d'Afers Exteriors i de la UE del Govern català

9.30h-11h **Les institucions polítiques: la governança dels refugiats i la seva inclusió econòmica i social**

- **Sr. Pedro Calado**, alt comissionat per a les migracions, Portugal
- **Dr. Bern Parusel**, expert polític de l'Agència d'Immigració de Suècia, Xarxa Nacional de Migració Europea, Suècia
- **Sra. Deborah Tunis**, coordinadora especial per al reassentament dels refugiats sirians al Departament d'Immigració, Refugi i Ciutadania del Govern Federal del Canadà

Moderador: **Sr. Orland Cardona**, cap de l'Àrea de Relacions Institucionals i Participació, Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania del Govern de Catalunya

11h-11.30h Pausa

11.30h-13h **L'agenda pràctica i acadèmica: identificant reptes i oportunitats**

- **Dr. Pieter Bevelander**, catedràtic de Migració Internacional i Relacions Ètniques al Departament d'Estudis Polítics Globals i director del Malmö Institut d'Estudis d'Immigració, Diversitat i Benestar Social, Universitat de Malmö, Suècia.
- **Sr. Rui Marques**, president de la Plataforma de Suport als Refugiats, Portugal
- **Dr. Leslie Seidle**, director de recerca a l'Institut de Recerca de Polítiques Públiques, Montreal, Canadà

Moderador: **Dr. John Palmer**, investigador del GRITIM-UPF, Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra

13h-13.30h **Cloenda: Quines practiques podem retenir, quines recomanacions podem identificar per a Catalunya?**

- **Sr. Oriol Amorós**, secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania del Govern de Catalunya
- **Dr. Ricard Zapata-Barrero**, director GRITIM-UPF, Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra

Participants per ordre alfabètic

Oriol Amorós i March és secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania. És enginyer tècnic agrícola per la Universitat Politècnica de Catalunya i enginyer agrònom per la Universitat de Lleida, així com postgraduat en Economia Agrària i Unió Europea per la UdL i en Funció Gerencial a les Administracions Públiques per ESADE.

Va ser diputat al Parlament de Catalunya del 2003 al 2006 i del 2010 al 2016, on va exercir de membre, portaveu i secretari de diverses comissions. També ha estat portaveu adjunt del grup parlamentari d'ERC.

Del 2006 al 2010 va ser secretari per a la Immigració del Govern de la Generalitat, període en què va impulsar el Pacte Nacional per a la Immigració i la Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya. En crear-se la Taula de Ciutadania i Immigració, va participar en la negociació de la transferència a la Generalitat de Catalunya de l'autorització dels permisos de treball.

El dia 26 de gener del 2016 va ser nomenat secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, des d'on, entre altres tasques, s'impulsa el Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades.

Maria Badia és secretària d'Afers Exteriors i de la Unió Europea, adscrita al Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència del Govern de la Generalitat de Catalunya. Estudià Comerç a l'Acadèmia Pràctica de Barcelona i cursà estudis de Filologia Anglesa a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i va treballar com a professora d'anglès en escoles d'educació primària de Sabadell.

El 1975 va entrar a formar part de Convergència Socialista de Catalunya, moviment embrionari del que avui és el Partit dels Socialistes de Catalunya.

Ha estat coordinadora de la Primera Secretaria del PSC, coordinadora de la Secretaria de Relacions Internacionals del PSOE, i responsable de la Secretaria del president del Parlament de Catalunya Joan Reventós i Carner.

Va ser elegida diputada a les eleccions al Parlament Europeu de 2004 i 2009, i adscrita a les comissions de Cultura i Educació, Indústria, Afers Exteriors i Comerç Internacional. Vicepresidenta del grup Aliança Progressista de Socialistes i Demòcrates al Parlament Europeu.

Actualment és Membre de la Direcció del Moviment d'Esquerres (MES) i membre del Buró de la xarxa de cultura europea A soul for Europe.

Pieter Bevelander és professor de Migració Internacional i Relacions Ètniques al Departament d'Estudis Polítics Globals i director del MIM, l'Institut de Migració de Malmö, Diversitat i Benestar Social de la Universitat de Malmö, Suècia. El seu principal camp de recerca és la migració internacional i diferents aspectes de la integració dels immigrants, així com les reaccions dels nadius cap als immigrants i les minories. Ha publicat nombrosos articles en revistes internacionals, i actualment és membre del comitè de redacció de *Journal of International Migration and Ethnic Studies* and *Comparative Migration Studies*. És membre de la comissió DELMI sobre migració del

govern suec (<http://www.delmi.se/en>), membre del Consell Executiu de la xarxa IMISCOE i membre del directori de la xarxa Metropolis. He elaborat informes sobre la migració i la integració de diverses organitzacions internacionals, com la FRA, l'OIT, l'OIM i MPI.

Per obtenir més informació sobre les seves publicacions i investigacions consulteu la seva web personal: <http://forskning.mah.se/en/id/impibe>

Pedro Calado és l'actual director executiu d'un programa governamental creat l'any 2001 per promoure la inclusió social i la igualtat d'oportunitats per als nens i joves en contextos vulnerables, i també és, des del juliol del 2014, alt comissionat per a la Migració.

Alhora, és representant del programa d'opcions a la Xarxa Europea de Prevenció de la Delinqüència Juvenil (REPD) i guanyador del premi europeu Roethof Heinz, atorgat el 2003 per la Unió Europea, amb el projecte "Neighborhood Guardians" ("Guardians veïnals")

Investigador i professor universitari, ha estat convidat a diverses institucions d'ensenyament superior, i ha publicat molts articles acadèmics en el camp de la inclusió social, els descendents d'immigrants, les minories ètniques i l'educació formal i no formal. És llicenciat en Geografia (en l'especialitat d'Educació) per la Universitat de Lisboa, i màster en Geografia, en l'especialitat d'Exclusió, Societat i Territori, per les universitats de Lisboa i Sheffield.

Orland Cardona és cap de l'Àrea de Relacions Institucionals i Participació de la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania del Departament d'Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya. Les seves principals responsabilitats són coordinar els plans interdepartamentals d'immigració i fer-ne el seguiment i coordinar el desplegament del Servei de Primera Acollida. També és secretari de la Comissió Interdepartamental d'Immigració i de la Taula de Ciutadania i Immigració, òrgans assessors del Govern en matèria de migracions.

És llicenciat en Filologia Anglo-germànica per la Universitat de Barcelona i màster en funció directiva a les administracions públiques. Ha estat responsable de projectes TIC per a l'educació del Departament d'Educació i cap del servei de Formació Descentralitzada i No Presencial de l'Escola d'Administració Pública.

Jaume Casals és rector de la UPF des del 2013. Catedràtic de Filosofia del Departament d'Humanitats de la UPF, també és membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans.

Doctor en Filosofia (UAB, 1984), abans de ser professor a la UPF va impartir docència a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Universitat París VII (Denis Diderot). Les seves principals línies de recerca comprenen la gènesi grega del pensament modern i contemporani, la filosofia i la literatura. Ha traduït i ha editat obres de Montaigne, Montesquieu, Berkeley i Bergson. És autor de 40 articles i dels llibres *La filosofia de Montaigne*; *L'experiment d'Aristòtil*; *El pou de la paraula. Una història de la saviesa grega* i *El aprendizaje de la muerte en la historia de las ideas*. Ha estat codirector de la revista *L'Avenç* (1999-2000) i col·laborador i membre del consell editorial de diverses col·leccions científiques internacionals dedicades a la literatura del Renaixement i a la filosofia.

En l'àmbit de la gestió, ha exercit diversos càrrecs. A la UPF, ha estat vicerector de Professorat (2005-2009) i de Postgrau i Doctorat (2001-2005) i degà de la Facultat d'Humanitats (2000-2001). També ha estat president del CBUC (Consorti de Biblioteques Universitàries de Catalunya, 2005-

2009), director de l'Institut d'Humanitats de Barcelona i director del Departament de Filosofia de la UAB (1990-1992). Ha estat president del Consell d'Estudis i vicepresident executiu de l'IDEC (2009-2013) i actualment és president del patronat i del consell rector de la Fundació Institut d'Educació Contínua, a la qual pertany la UPF Barcelona School of Management.

Rui Marques és actualment el president de l'Institut Pare António Vieira (IPAV). Al llarg de la seva vida, Rui Marques ha estat involucrat amb organitzacions de la societat civil i s'ha compromès amb qüestions com ara l'autodeterminació de Timor Oriental (Lusitania-Expresso i l'associació 12 de Novembre) o la integració de les persones sense llar (CAIS). També ha dut a terme funcions públiques –com a alt comissionat per a la Immigració i el Diàleg Cultural i com a coordinador nacional del programa Escolhas– i fins i tot ha participat en les activitats empresarials, com el Fòrum Estudiante multimèdia. Actualment és membre de la tutoria PAR - Plataforma de Suport als Refugiats, que aplega més de 350 organitzacions de la societat civil.

Rui Marques va estudiar Medicina, Ciències de la Comunicació i Economia i Sociologia de les Organitzacions. En l'actualitat se centra en la temàtica dels problemes socials complexos i models de govern integrat, i és membre de la xarxa global d'emprenedors socials Ashoka.

John Palmer és investigador Marie Curie del Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració (GRITIM), on treballa en les qüestions relacionades amb la mobilitat i la migració humana. La seva formació combina l'ecologia (BS, Universitat de Cornell, 1997), el dret (JD, Universitat de Cornell, 2003) i la política pública i la demografia (PhD, Universitat de Princeton, 2013). Ha dirigit projectes d'ajuda als refugiats a Bòsnia, Albània i Kosovo, i ha treballat com a agent de protecció de l'Alt Comissionat de l'ONU per als Refugiats a Kosovo i Montenegro.

Bernd Parusel és expert en migració i asil a l'Agència d'Immigració de Suècia. És responsable dels estudis i informes en el marc de la Xarxa Europea de Migració (REM). Parusel també va servir com a secretari de recerca de la Delegació Sueca d'Estudis Migratoris (DELM), un comitè creat el 2013 pel Govern suec per iniciar estudis en el camp de la migració com a base per a futures decisions de política migratòria. Anteriorment Bernd Parusel va treballar com a investigador associat a l'Oficina Federal de Migració i Refugiats a Alemanya i va exercir com a professor de Migració Europea i Política d'Asil a la Universitat d'Erlangen-Nürnberg. Ha estudiat Ciències Polítiques a Berlín i a

Nàpols, i té un doctorat de l'Institut de Migració i Estudis Interculturals (IMIS) de la Universitat d'Osnabrück.

Recentment ha publicat articles i capítols de llibres sobre polítiques d'asil, immigració i integració a Suècia, sobre menors no acompanyats, sobre canvis de l'estat d'immigració, la migració circular i el desenvolupament del sistema europeu comú d'asil. Bernd és membre de la *Netzwerk Flüchtlingsforschung*, la Xarxa Alemanya de Recerca sobre el Refugiats. Entre els anys 2013 i 2016 va ser membre d'un grup de treball sobre el mesurament de la migració circular, creat per la Comissió Econòmica de les Nacions Unides per a Europa (UNECE)

Albert Royo és Secretari General del Consell de Diplomàcia Pública de Catalunya des del febrer del 2013. Ha estat secretari de Cooperació Exterior i secretari d'Afers Exteriors del Govern (2004-2007), període en el qual la Generalitat va signar diversos acords de col·laboració amb les Nacions Unides i va dissenyar la xarxa de delegacions a l'exterior. Des de l'any 2001 ha treballat a la Comissió Europea, com a cap de la unitat de premsa i comunicació i de la unitat d'actualitat política de la seva representació a Barcelona. En el passat havia treballat a la Delegació de la Generalitat a Brussel·les.

És llicenciat en Ciències Polítiques (1995-1999), màster en Anàlisi Econòmica Aplicada (2000-2002) (UPF) i diplomat en Afers Europeus (London School of Economics). Així mateix, és professor d'Institucions Europees i Internacionals a la UPF. Ha fet d'observador electoral en diverses missions internacionals organitzades per l'OSCE o per la Generalitat.

Leslie Seidle és director de recerca per al programa Comunitat Federal Canviant del Canadà a l'Institut d'Investigació de Política Pública (IRPP) i consultor de polítiques públiques. Del 2000 al 2015 va dirigir el programa de recerca sobre la Diversitat Immigració i Integració al IRPP. Anteriorment havia ocupat llocs de responsabilitat al Govern del Canadà, entre els quals el de director general de Política i Investigació Estratègica, i d'Afers Intergovernamentals de l'Oficina del Consell Privat (1996-2002). Va ser director de recerca de l'IRPP de 1992 a 1996 i coordinador superior d'investigacions de la Comissió Reial sobre Reforma Electoral i Finançament de Partits (1990-1991). És autor de *Rethinking the Delivery of Public Services to Citizens* (IRPP, 1995) i de nombrosos articles sobre temes d'immigració, reforma electoral i constitucional, gestió pública i finances polítiques. Seidle ha editat o coeditat tretze llibres, entre els quals *Immigrant Integration in Federal Countries* (McGill-Queen University Press, 2012) i *Belonging? Diversity, Recognition and Shared Citizenship in Canada* (IRPP 2007). És doctor per la Universitat d'Oxford

Deborah Tunis va ser la coordinadora especial per al reassestament dels refugiats sirians des de l'octubre del 2015 fins al juny del 2016 a Immigració, Refugiats i Ciutadania Canadà, treballant amb el ministre, les províncies, els territoris, els municipis, les agències d'assentament i reassestament, l'ACNUR, amb contractes de patrocini, amb donants d'empreses canadenques per proporcionar suports als refugiats sirians. Té més de quaranta anys d'experiència en el servei públic canadenc, després d'haver passat catorze anys a la Galeria Nacional de Canadà en el seu nou projecte de construcció, de passar a una varietat de qüestions intergovernamentals i de política (el comerç internacional, gestió de la interdependència en la federació, la pobresa infantil, la discapacitat, els nens i els problemes de la família i la manca d'habitatge) i l'assentament i la integració dels nouvinguts.

Es va exercir com a directora general de l'Oficina d'Integració en Ciutadania i Immigració de Canadà durant més de sis anys, on va ser responsable dels \$ 1B en el finançament de serveis d'integració de tot el país i ha desenvolupat maneres d'informar i mesurar els resultats dels fons de liquidació. Durant aquest període també era el president del grup de treball Integració de les Consultes Intergovernamentals (CIG). Des d'agost de 2016, Deborah ha estat donant suport al ministre de l'Esport i les Persones amb Discapacitat, que actua com a facilitador federal per a consultes de fons en la legislació d'accessibilitat. Deborah té una llicenciatura en Periodisme per la Universitat de Carleton (1973), el seu Mestratge en Administració Pública de l'Escola de Govern Kennedy de la Universitat de Harvard (1989) i va completar el Programa d'Alta Direcció de la Universitat d'Oxford (2007).

Organitzat per:

Amb la col·laboració de:

Ricard Zapata-Barrero és professor del Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Les seves principals línies d'investigació tracten dels problemes contemporanis de la democràcia liberal en contextos de diversitat, especialment la relació entre democràcia, ciutadania, mobilitat humana i immigració. És director del GRITIM-UPF (Grup de Recerca Interdisciplinària sobre Immigració) i del màster en Estudis Migratoris de la UPF (9a. edició, doble titulació amb la Universitat de Lieja, Bèlgica). És membre del Consell d'Administració de la xarxa d'investigació més gran sobre la immigració a Europa, IMISCOE, i expert clau del programa de ciutats interculturals del Consell d'Europa. També és membre del consell

editorial de diverses revistes acadèmiques, membre de diversos consells assessors de govern i col·laborador ocasional en els mitjans de comunicació i debats polítics. Per obtenir més informació sobre les seves publicacions i resultats de la recerca, vegeu la pàgina web personal: <http://dcpis.upf.edu/~ricard-zapata>.